

TETRA DOL

DUURZAAM ONDERNEMEN
VOOR KLEINSCHALIGE LOGIES

Slotevent
24/09/2026

Duurzaamheid in toerisme

Say that again please?

Definitie van duurzaam ondernemen

- Duurzaam ondernemen is een **continu verbeteringsproces** waarin ondernemingen vrijwillig op systematische wijze economische, milieu, - en sociale overwegingen op een **geïntegreerde manier in de hele bedrijfsvoering** opnemen, waarbij overleg met stakeholders of belanghebbenden van de onderneming deel uitmaakt van dit proces.

MVO Vlaanderen, 2024

- Duurzaam ondernemen houdt in dat organisaties mensenrechten, consumentenbelangen en sociale, ethische en milieukwesties in **hun activiteiten en kernstrategie integreren in een nauwe samenwerking met hun stakeholders en de samenleving** als geheel; mogelijke negatieve effecten op te sporen, te voorkomen en te verminderen.

ISO 26000

Nele Bylois

Speerpuntcoördinator vrijetijdseconomie

Dieuwertje Lathouwers

Onderzoeker vrijetijdseconomie

Gijs Van Essche

Onderzoeker Innovatief Toerisme

Duurzaam ondernemen @logies

Voor toerisme vertaalt zich dit, samen met de resultaten van een focusgesprek met de sector, vooral naar de aspecten:

- Afvalbeheer
- Duurzaam personeelsbeleid
- Reductie van broeikasgasuitstoot
- Promotie van ecologische producten en diensten een grote rol spelen voor logies

VLAIO 2024

Duurzaam ondernemen @logies

MAAR Vlaamse logies geven aan dat de volgende elementen ook belangrijk zijn:

- Waterbesparing
- Duurzame mobiliteit
- Eco-vriendelijk handelen door de verblijfsgasten

Duurzaam ondernemen @logies

Vlaamse logies willen duurzaam ondernemen
maar doen het vandaag niet zoals ze zelf willen.

Hoe komt dat?

Tijdsgebrek

Financiële middelen

De zoektocht in het brede aanbod

Doelstellingen van het project duurzaam ondernemen voor logies

Het project richt zich op het **competitiever en toekomstbestendig** maken van **kleinschalige logiesondernemers** door:

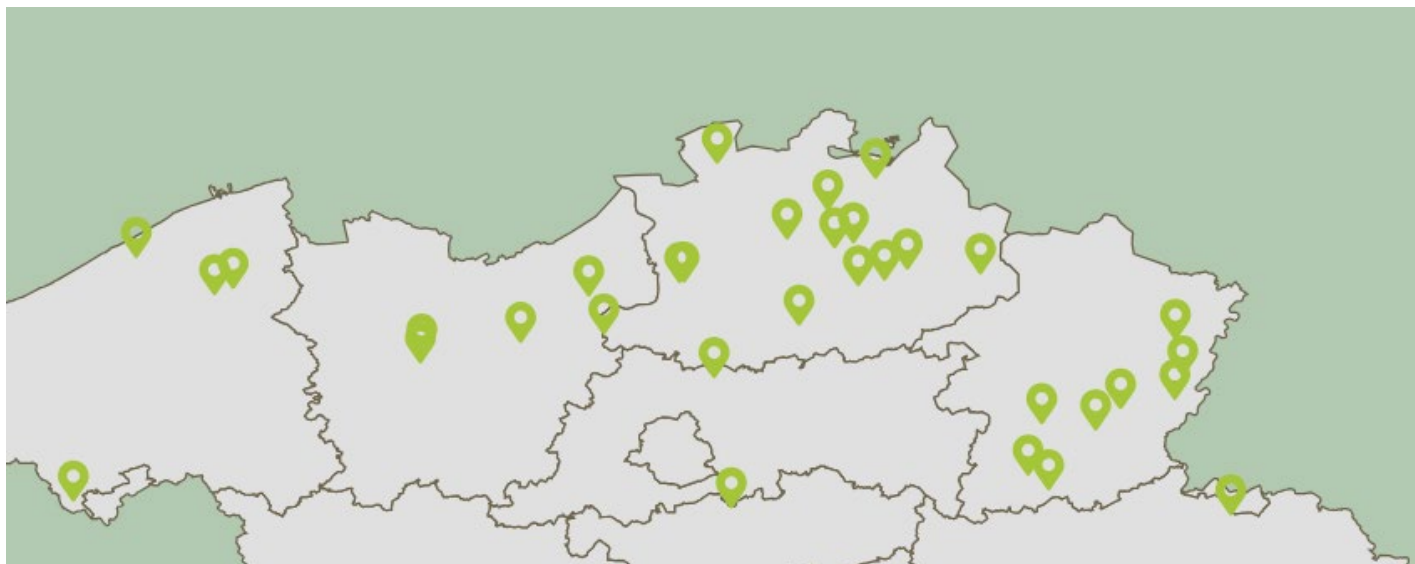
- **verduurzamen** van hun **businessmodel**
- het **aanreiken van concrete handvaten** via de **e-toolkit duurzaam ondernemen logies (=DOL)**

Met deze tools wordt duurzaam ondernemerschap ook voor kleinschalige logies toegankelijk en haalbaar in tijd, middelen en expertise.

Er zijn immers 27.500 kleinschalige logies in Vlaanderen die baat kunnen hebben bij de resultaten.

30 deelnemende logies in Vlaanderen

Begeleidingsgroep

KEVIN MAES

logeren in
vlaanderen
VZW

ecolife

DIRK FRANCO

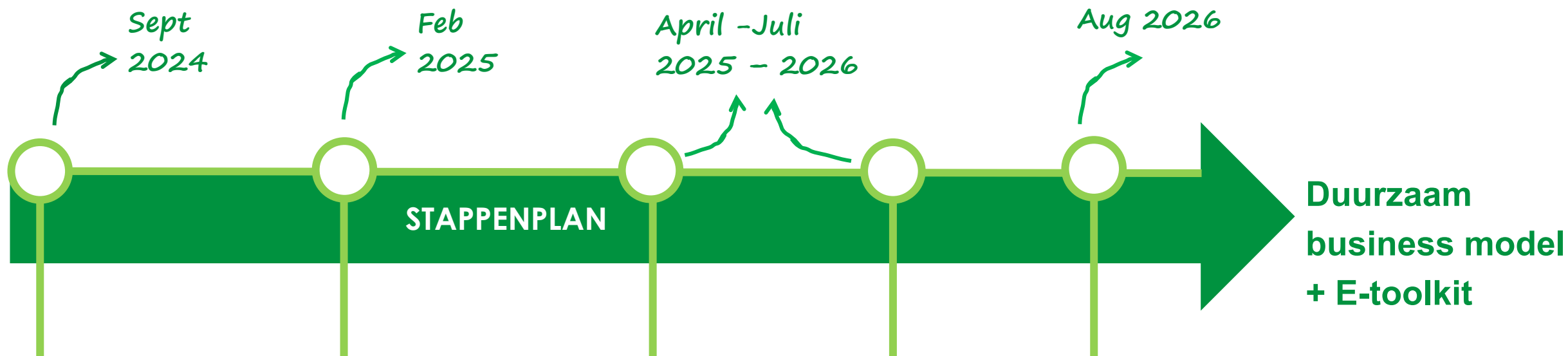

Proces

Aanpak

Verkenning

Wat betekent duurzaam ondernemen voor logies?

- [Infographic inzicht experts](#)
- [Whitepaper](#)
- [Gebruikersanalyse](#)

Kennis opbouw

Wat is de stand van zaken vandaag bij onze logies nav duurzaam ondernemen?

- As- is analyse: [zelfscan](#)
- [Rapport](#)

Sensibilisering

Gerichte infosessies en workshops nav lessons learned @stand van zaken.

- [Tips & tricks](#)

Co-creatie

Met logies een groeiplan opstellen & uitvoeren

- [Actieplan](#)
- [Opportunitiesmatrix](#)

Analyse

Evaluatie & disseminatie

- [Business cases](#)
- Case studies
- Vervolgmeting
- [EDU pakket](#)

Resultaten

Duurzaam business model + E-toolkit

TETRA DOL

DUURZAAM BUSINESS MODEL CANVAS

PLANNEN & BOEKEN

REIZEN & TOEKOMEN

VERBLIJVEN

TERUGGAAN &
NAGENIETEN

INTERNE ORGANISATIE & BEDRIJFSVOERING

LOKALE
BETROKKENHEID

INFRASTRUCTUUR (& PRODUCTEN)

KLANT & COMMUNICATIE

VLAIO

HOGESCHOOL

THOMAS
MORE

THOMAS
MORE

DE HOGESCHOOL
MET HET NETWERK

VLAIO

partner in #sterkondernemen

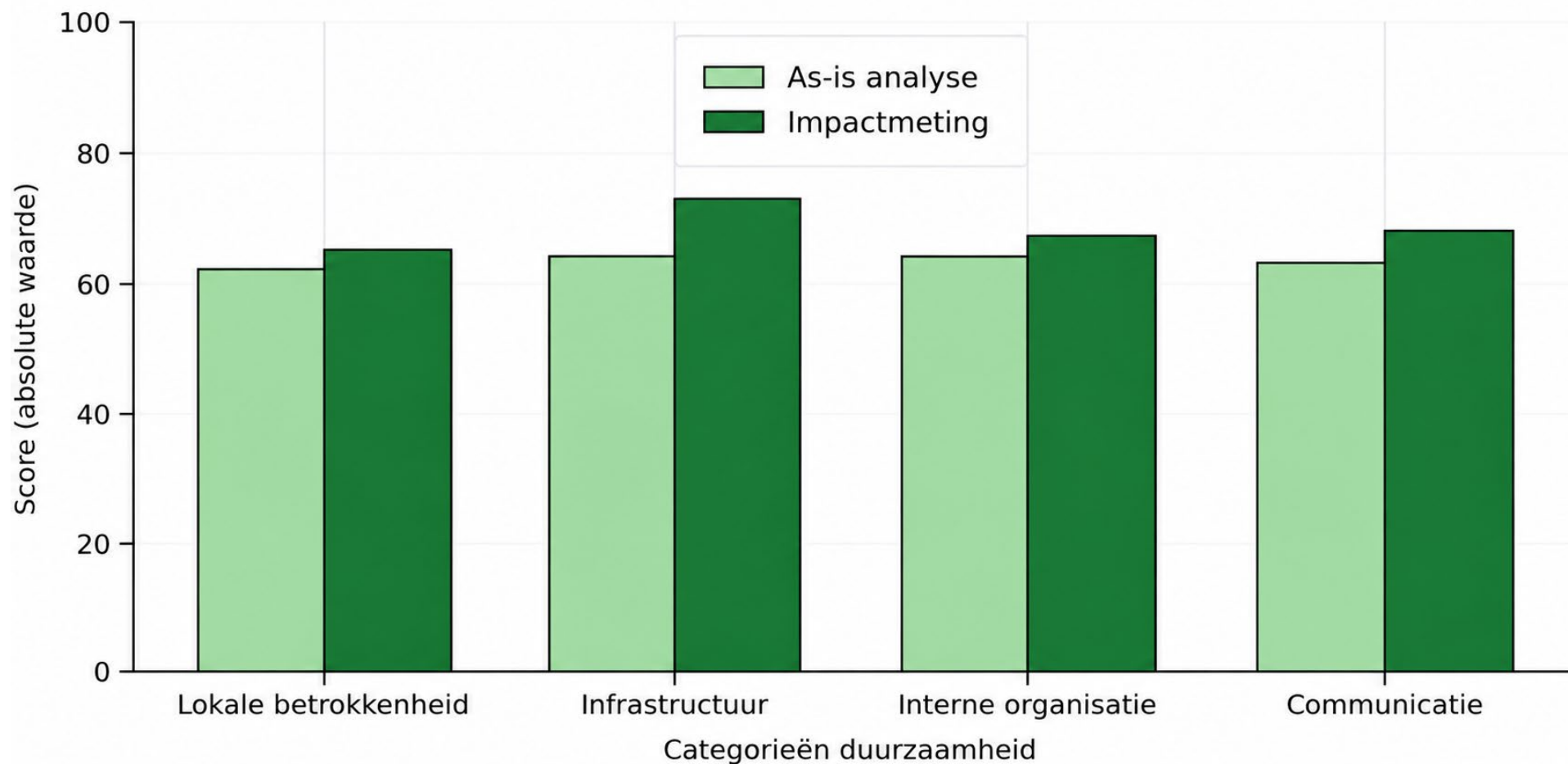
Impact

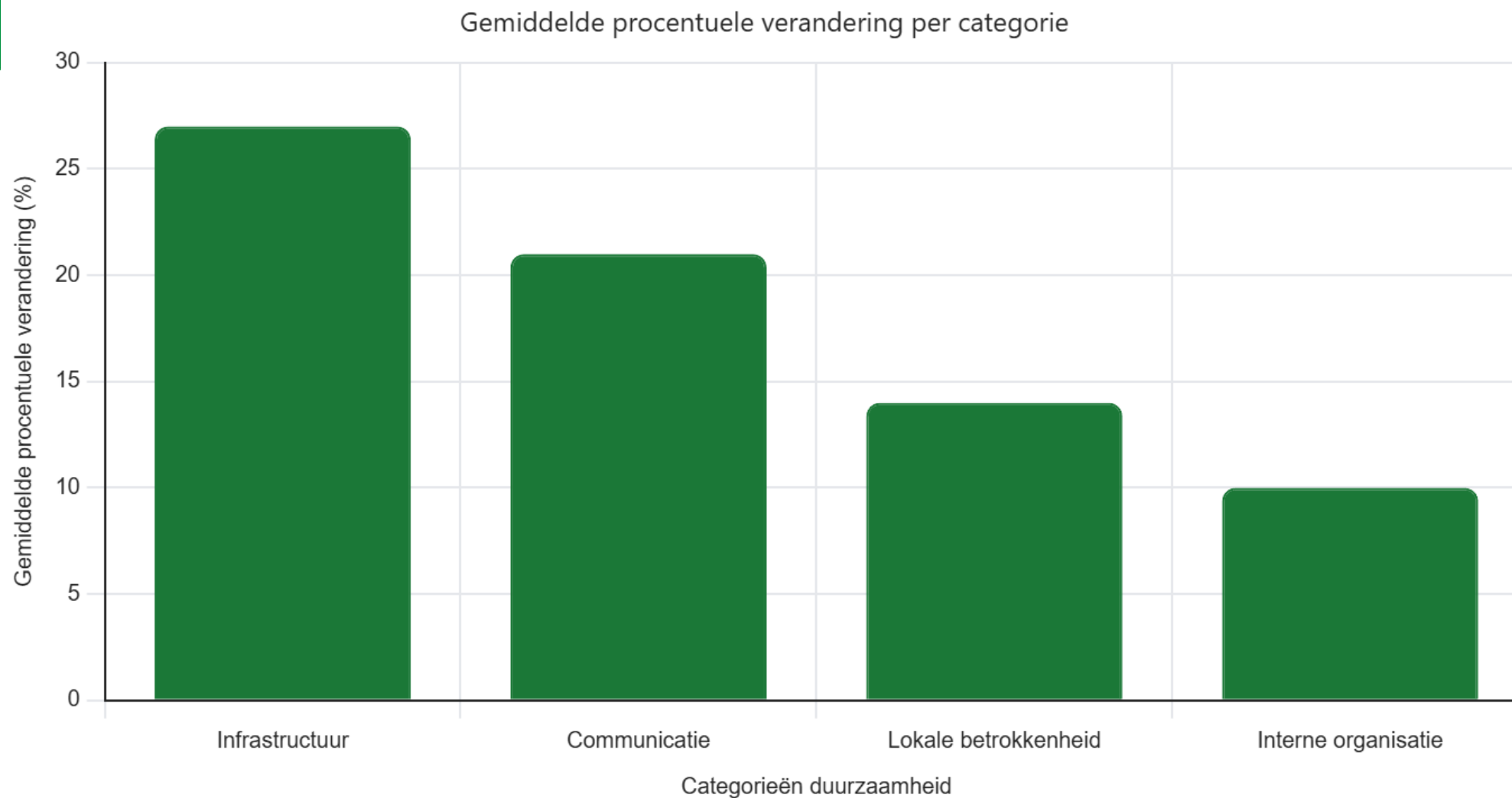
Vervolgmeting

Kwantitatieve analyse

Vergelijking as-is analyse en impactmeting

Kwalitatieve analyse

“Het groeiplan heeft me niet alleen handvatten geboden om duurzame technieken te implementeren in mijn vakantiewoning, het helpt me ook om kostenefficiënter met water en energie om te gaan en mijn gasten aan te zetten tot duurzamer gedrag”

Marc Cornelissen, van vakantiewoning Terra Kota.

Vic van Eyck, uitbater van Camping Houtum

“Investeren in duurzaamheid is geen miljoenenproject. Net goed dat je aan zo’n project deelneemt, want dan maak je er tijd voor. En het heeft effectief impact.”

“Door het traject te doorlopen, besef ik dat er nog heel veel dingen zijn die we nog niet doen, ook al zijn we wel al ver op vlak van duurzaamheid”

Manu Leys, logiesuitbater van De Zilveren Maan.

Kwalitatieve analyse

Huidige problematieken en barrières

01

TIJD

Operationele druk verdringt duurzaamheid naar de achtergrond.

- Toeristisch seizoen maakt tijd voor workshops en informatievergaring schaars.
- Duurzaamheid vraagt meer tijd dan vooraf ingeschat; soms wordt extra ondersteuning ingezet.
- Investerings- en verbouwingen vragen tijd en ruimte die niet altijd beschikbaar zijn.

02

GELD

Hoge investeringen en beperkte budgetruimte vertragen keuzes.

- Grijswaterinstallaties en renovaties vragen een grote financiële investering.
- Duurzame alternatieven zijn vandaag vaak duurder en hebben directe financiële impact.
- Best practices en aantoonbare businesscases zijn nog beperkt.
- Besturen waken over uitgaves.

03

GEDRAG GASTEN

Duurzaam gedrag bij gasten ontstaat niet vanzelf.

- Doorstroom naar Gen Z leidt ondanks informatie niet automatisch tot actie.
- Groepen vormen een extra drempel, bijvoorbeeld bij correct afval sorteren.
- Duurzaamheid is voor veel gasten geen actieve prioriteit tijdens hun verblijf.

KERNINZICHT

De barrières versterken elkaar.

Tijdsdruk beperkt kennisopbouw, budgetdruk vertraagt investeringen en gastengedrag beïnvloedt de impact.

Realisaties en de positieve aspecten

[Animatiefilm Horizon Refter \(1\).mp4](#)

‘Voor logies die nog niet zo veel bezig zijn met duurzaamheid is het leuk om de nulmeting te doen, het is een eyeopener.’

Hilde Colman, Jeugdverblijf, De Blije Alpaca

‘De TETRA DOL workshop rond subsidies maakte het verschil: daardoor hebben we de stap gezet om externe financiering binnen te halen voor ons project en met succes!’

Veer Gagelmans, Vakantiehoeve Hanneken Tas

Case 3: Hopper Jeugdverblijf De Brink & Vakantiewoning / Herder De Schaapskooi

Uitdaging

Voor jeugdverblijven met een groot domein is het onderhoud van grasvelden en groenpartijen soms een uitdaging. Het vraagt niet enkel veel tijd en middelen, maar brengt ook een aanzienlijke ecologische voetafdruk met zich mee: denk aan het gebruik van machines, brandstoffen, tijd en onderhoud. Hopper jeugdverblijf De Brink, onder leiding van Jeroen, was op zoek naar een manier om dit domeinbeheer duurzaam en ecologisch verantwoord te organiseren.

Aanpak

Tijdens een Meet & Greet in het kader van een TETRA DOL-activiteit kwam Jeroen van De Brink in contact met Benny, uitbater van vakantiewoning De Schaapskooi en actief als herder. Uit dit gesprek groeide een concreet samenwerkingsidee: de schaapskudde van Benny zou zorgen voor natuurlijke begrazing op het domein van De Brink.

Deze samenwerking biedt een win-win situatie:

- De Brink kan rekenen op ecologische begrazing die het gebruik van machines en bijkomende middelen vervangt.

Kwalitatieve analyse

01

NETWERK

Leren van elkaar werkt als versneller.

- Netwerk met andere logies en duurzaamheidsprofessionals.
- Peer-to-peer learning: ook informele gesprekken leveren ideeën op.
- Herkenning: anderen botsen op gelijkaardige uitdagingen.

02

EIGEN WERKING & ATTITUDE

Contactmomenten houden duurzaamheid op de agenda.

- Meer bewustwording in dagelijkse keuzes en werking.
- Het traject stimuleert reflectie, inspiratie en mentaliteitswijziging.
- Deelnemers zien beter waar nog verbetering mogelijk is.

03

COMMUNICATIE & NUDGING

Kleine ingrepen maken duurzaamheid zichtbaarder.

- Communicatie aangepast via website, e-mail en reservatie-informatie.
- Nudges rond o.a. afval sorteren, douchen en watergebruik.
- Nieuwe formats, zoals communicatie en spelvormen op kindermaat.

04

STAPPEN RICHTING DUURZAAMHEID

Inzichten worden vertaald naar concrete initiatieven.

- Water: recuperatie, meters en grijswatermaatregelen.
- Voeding & afval: minder verspilling, beter sorteren, minder wegwerp.
- Lokaal: streekproducten, lokale aanbieders en buurtbetrokkenheid.

05

LAAGDREMPELIGE KENNIS

Academische inzichten worden praktisch toepasbaar.

- As-is analyse geeft zicht op de huidige stand van zaken.
- Whitepaper en kennisdeling bieden onderbouwde context.
- Groeiplannen leveren concrete tips en acties op maat.

KERNINZICHT

TETRA DOL werkt als katalysator: kennisdeling

en contactmomenten vergroten bewustwording én zetten aan tot concrete stappen.

Toekomstplannen

01

DUURZAME ACTIES

Water • energie • voeding • afval

- Acties betreffende elektriciteit en watergebruik verder uitrollen
- Duurzame keuken
- Voedselbeheer en afvalbeleid

02

INFRASTRUCTUUR

Duurzame keuzes verankeren op de site

- Gebouwenbeheer

03

NUDGING & SENSIBILISERING

Duurzaamheid zichtbaarder en vanzelfsprekender maken

- Aanpassingen in de communicatie
- Nudging verder toepassen
- Personeel actief meenemen

Woord van dank....

TETRA DOL

DUURZAAM ONDERNEMEN
VOOR KLEINSCHALIGE LOGIES

THOMAS
MORE

En wat nu na dit project?

